

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH ZA I PÓŁROCZE 2006R.

1. WSTĘP

Monitoring zawodów jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, formułowania ocen, wniosków i ostrzeżeń dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. Monitoring określa popyt i podaż na poszczególnych rynkach zawodowo-terytorialnych. W ramach monitoringu określa się rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych, co jest istotne dla lokalnej edukacji jak i potrzeb szkoleniowych bezrobotnych. Źródłem informacji niezbędnych do prowadzenia monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych jest zbiór zawodów i specjalności zarejestrowanych osób oraz ofert pracy.

Statystyka z zakresu stosowania zawodów i specjalności zarejestrowanych bezrobotnych sporządzana jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 265, poz. 2644).

Klasyfikacja zawodów jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy. Grupuje poszczególne zawody w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy.

Struktura klasyfikacji oparta jest na systemie pojęć, z których najważniejsze to zawód, specjalność, umiejętności oraz kwalifikacje zawodowe.

Zawód w klasyfikacji zawodów i specjalności zdefiniowany został jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów. Zawód może dzielić się na specjalności. Specjalność jest wynikiem podziału pracy w ramach zawodu, zawiera części o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy), wymagających pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności, zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Umiejętność określono jako sprawdzoną możliwość wykonania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu (specjalności), natomiast przez kwalifikacje zawodowe rozumiane są układy wiedzy i umiejętności wymagane do realizacji składowych zadań zawodowych.

Dla celów klasyfikacji istotne są dwa aspekty kwalifikacji: poziom i specjalizacja. Poziom kwalifikacji w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy potraktowano jako funkcję kompleksowości i zakresu umiejętności, wynikających ze złożoności oraz zakresu zadań i obowiązków. Specjalizację kwalifikacji zdefiniowano natomiast przez rodzaj koniecznej wiedzy czy umiejętność posługiwania się określonymi urządzeniami i narzędziami lub przez rodzaj stosowanych materiałów czy produkowanych wyrobów albo rodzaj świadczonych usług.

W klasyfikacji uwzględniono cztery szerokie poziomy kwalifikacji, które zdefiniowano w odniesieniu do poziomów wykształcenia określonych w Międzynarodowej Klasyfikacji Standardów Edukacyjnych (ISCED 97), przyjętej na 29 sesji UNESCO w 1997r.

Nie oznacza to, że kwalifikacje można uzyskać w ramach systemu szkolnego. Kwalifikacje mogą być i często są nabywane w ramach systemu kursowego lub poprzez praktykę. Decydującym czynnikiem dla określenia, jak dany zawód powinien być sklasyfikowany, są wymagane kwalifikacje niezbędne do wykonywania zadań i obowiązków, a nie sposób, w jaki te kwalifikacje są osiąganane. Jednak przyjęte definicje mają zastosowanie, gdy niezbędne kwalifikacje zawodowe są nabywane poprzez formalne wykształcenie lub szkolenie:

a) pierwszy poziom kwalifikacji (oznaczający kwalifikacje elementarne) – odniesiono do pierwszego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskanego w szkole podstawowej;

b) drugi poziom kwalifikacji – odniesiono do drugiego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego w gimnazjum oraz do trzeciego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego w liceum ogólnokształcącym, liceum profilowanym i zasadniczej szkole zawodowej;

c) trzeci poziom kwalifikacji – odniesiono do czwartego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego w szkole policealnej oraz do trzeciego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego w technikum;

d) czwarty poziom kwalifikacji – odniesiono do piątego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego na studiach wyższych zawodowych, studiach magisterskich i studiach podyplomowych oraz do szóstego poziomu wykształcenia ISCED, uzyskiwanego na studiach doktoranckich.

Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności), z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji. Wymienione kryteria posłużyły grupowaniu poszczególnych zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w bardziej zagregowane grupy średnie duże i wielkie. W efekcie struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 30 grup dużych (jako wewnętrzny podział grup wielkich), 116 grup średnich (jako wewnętrzny podział grup dużych) i 392 grupy elementarne (jako wewnętrzny podział grup średnich), przy czym grupy elementarne obejmują 1707 zawodów i specjalności.

Wykorzystując dane statystyczne o osobach zarejestrowanych oraz zgłaszanych ofertach od 2005r. na podstawie *Zaleceń metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych* (wydanych przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – Warszawa 2003r) prowadzony jest monitoring w sposób usystematyzowany we wszystkich urzędach pracy. Metodologia zawarta w *Zaleceniach* jednoznacznie określa pojęcie zawodu deficytowego, nadwyżkowego czy zrównoważonego poprzez wielkość wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu).

Do **zawodów deficytowych** zaliczyć należy wszystkie zawody, dla których wskaźnik nadwyżki (stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie) jest większy od 1,1.

Zawody, które wykazują równowagę to zawody, dla których wskaźnik intensywności dla danego zawodu zawiera się w przedziale od 0,9 do 1,1.

Zawody nadwyżkowe posiadają wskaźnik intensywności nadwyżki mniejszy od 0,9.

Prowadzona analiza relacji liczby bezrobotnych według zawodów w różnym układzie klasyfikacji zawodów oraz ofert pracy w tym też według źródeł ich pochodzenia pod względem rodzaju działalności gospodarczej daje pełny obraz sytuacji na rynku pracy w Lublinie. Daje także możliwość oceny rozwoju lokalnej gospodarki poprzez śledzenie struktury bezrobotnych według ostatniego miejsca pracy i zgłaszanych ofert pracy w ujęciu klasyfikacji działalności.

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW

2.1. Bezrobotni według zawodów.

Analizując bezrobotnych mieszkańców Lublina według zawodów zauważa się, iż 1902 osoby w tym 1095 kobiet to bezrobotni bez zawodu. Osoby bez zawodu stanowiły 10,8% osób bezrobotnych. Kobiety nie posiadające zawodu stanowiły 11,7%, ogółu populacji. Spośród osób zarejestrowanych w MUP osoby o wysokich kwalifikacjach (z dużych grup klasyfikacji zawodów) stanowiły 11,26% ogółu. Największy odsetek zanotowano w grupie pozostałych specjalistów (5,35% ogółu osób), następnie specjaliści szkolnictwa (1,63% ogółu osób), w dalszej kolejności są specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia (1,47% ogółu osób), oraz specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych (1,45% ogółu osób). Natomiast dużo mniejszy odsetek zanotowano w grupach kierownicy dużych i średnich organizacji (0,73% ogółu osób) oraz w grupie kierownicy małych przedsiębiorstw (0,6% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m. in.: specjaliści do spraw marketingu i handlu (sprzedaży) (111 osób), pozostali specjaliści gdzie indziej nie sklasyfikowani (81 osób), pedagog (69 osób), ekonomiści (54 osoby).

W grupie trzeciej wielkiej tj. technicy i inny średni personel pozostają również osoby bezrobotne które stanowiły 11,99% ogółu osób. Największy odsetek osób zanotowano w grupie pracownicy pozostałych specjalności 5,87%, następnie średni personel techniczny 4,80%, w dalszej kolejności średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia 1,21%. Natomiast najniższy odsetek zanotowano w grupie nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy 0,09%.

Bezrobotnymi byli na koniec czerwca 2006r. także m.in.: technicy mechanicy (141 osób), technicy technologii odzieży (67 osób), przedstawiciel handlowy (182 osoby), asystent ekonomiczny (102 osoby), księgowy (108 osób), handlowiec (98 osób), pracownik administracyjny (69 osób), księgowy (samodzielny) 108 osób.

W grupie czwartej wielkiej tj. pracownicy biurowi (10,02% ogółu osób), występują dwie grupy duże tj. pracownicy obsługi biurowej (7,96% ogółu osób) i pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów (2,05% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m. in.: asystent rachunkowości (106 osób w tym 102 kobiety), magazynier (299 osób), planista produkcyjny (82 osoby), pracownik biurowy (479 osób), kasjer handlowy (109 osób).

W grupie piątej wielkiej tj. pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (21,10% ogółu osób). W grupie tej występują dwie grupy duże pracownicy usług osobistych i ochrony (6,6% ogółu osób) oraz grupa modelki, sprzedawcy i demonstratorzy (14,49%). Bez pracy w tej grupie pozostawała największa liczba osób posiadająca następujący zawód: sprzedawca (2133 osoby), kucharz (200 osób), opiekunka domowa (171 osób), pracownicy ochrony mienia i osób (174 osób), fryzjer (128 osób), pozostali sprzedawcy demonstratorzy (123 osoby).

W grupie szóstej - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (0,72% ogółu osób). W grupie tej występują cztery grupy rolnicy (0,23%), ogrodnicy (0,46%), leśnicy i rybacy (0,01%) oraz rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby (0,006%).

W grupie siódmej robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (18,64% ogółu osób). W grupie tej występują cztery grupy: górniczy i robotnicy budowlani (6,07% ogółu osób), robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (6,62% ogółu osób), robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanterijnych (0,46% ogółu osób) oraz pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (5,49% ogółu osób).

Bez pracy pozostawali m. in.: murarz (221 osób), ślusarz (240 osób), krawiec (177 osób), szwaczka (187 osoby), elektromonter (elektryk) zakładowy (102 osoby), malarz budowlany (122 osoby).

W grupie ósmej tj. operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (3,09% ogółu osób) występują trzy grupy: operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych (0,51% ogółu osób, operatorzy i monterzy maszyn (1,50% ogółu osób), kierownicy i operatorzy pojazdów (3,09% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m. in.: kierowcy samochodów osobowych (199 osób w tym 115 osób powyżej 12 miesięcy), kierowcy samochodów ciężarowych (167 osób w tym 86 osób powyżej 12 miesięcy).

W grupie dziewiątej tj. pracownicy przy pracach prostych (20,96% ogółu osób) występują trzy grupy: pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach (10,94% ogółu osób), robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni (0,14% ogółu osób), robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (9,88% ogółu osób). Bez pracy pozostawali m. in.: sprzątaczką (615 osób), robotnik budowlany (499 osób), robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (449 osób).

W grupie dziesiątej siły zbrojne (0,147% ogółu bezrobotnych). Zanotowano dwie grupy zawodów tj. żołnierze zasadniczej służby wojskowej (0,1406% ogółu osób) oraz żołnierze nadterminowej zasadniczej służby wojskowej (0,0064% ogółu osób). Wśród bezrobotnych posiadających zawód żołnierza zasadniczej służby wojskowej zarejestrowano 22 osoby natomiast w zawodzie żołnierza nadterminowej zasadniczej służby wojskowej zarejestrowano 1 osobę.

2.2. Napływ bezrobotnych według zawodów

W okresie pierwszych sześciu miesięcy 2006r. do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie zgłosiło się ogółem 8810 osób w tym 2584 osoby bez zawodu. Osoby bez kwalifikacji na koniec czerwca 2006r. stanowiły 29,3% ogółu populacji poddającej się rejestracji. Kobiety bez kwalifikacji stanowiły 23,6%, ogółu kobiet napływających do rejestru bezrobotnych. Spośród osób zgłaszających się do MUP osoby o wysokich kwalifikacjach (z dużych grup klasyfikacji zawodów) stanowiły ponad 19,7% ogółu. Największy odsetek osób zanotowano w grupie pozostałych specjalistów (10% ogółu nowo rejestrowanych), w dalszej kolejności specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych (3,1%) oraz specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia (3,1%).

Bez pracy pozostawali m. in.: specjaliści do spraw marketingu i handlu (108 osób), pozostali prawnicy gdzie indziej nie sklasyfikowani (82 osoby), specjalista administracji publicznej (75 osób), ekonomiści (63 osoby), pedagodzy (61 osób w tym 54 kobiety), inżynier rolnictwa (50 osób), politolog (44 osoby).

Osoby o zawodach z trzeciej wielkiej grypy zawodowej tj. technicy i inny średni personel także zgłaszali się do urzędu pracy mimo iż posiadali kwalifikacje. W okresie styczeń – czerwiec grupa ta stanowiła 14,8% ogółu napływu w I półroczu. Najliczniej reprezentowane były niżej wymienione zawody: -przedstawiciel handlowego (122 osoby) -technik mechanik (95 osób w tym 25 absolwentów), -handlowiec (84 osoby), -asystent ekonomiczny (71 osób).

W okresie I półroczu b.r. bez pracy byli także pracownicy biurowi gdyż w strukturze napływających do rejestru osób bezrobotnych stanowili 9,5% ogółu. Pracownicy obsługi biurowej stanowili przewagę w tej wielkiej grupie zawodowej (7,4% ogółu). Bezrobocie dotknęło pracowników biurowych w pierwszej kolejności (3,67% ogółu rejestrujących się).

Na drugiej pozycji uplasował się zawód magazyniera gdyż do rejestracji zgłosiło się 148 osób posiadających ten zawód. Mimo rozwijającej się gałęzi jakim jest handel bez pracy pozostawało 63 kasjerów handlowych (w tym głównie kobiety - 56 osób).

W piątej wielkiej grupie klasyfikacji zawodów jako bezrobotni dominowali sprzedawcy i demonstratorzy (13,08% ogółu nowo rejestrowanych).

Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy tworzący szóstą wielką grupę klasyfikacji zawodów w analizowanym okresie rejestrowali się sporadycznie gdyż stanowili zaledwie 0,61% ogółu populacji osób zgłaszających się do rejestracji w MUP.

Zawody zawarte w siódmej wielkiej grupie klasyfikacji zawodów były licznie reprezentowane przez rejestrujących się w okresie I półrocza. W strukturze napływu bezrobotnych według zawodów stanowili ponad 14% ogółu. Dominowały osoby z dużej grupy 7-2 tj. robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (5,93% ogółu napływu) oraz grupy 7-1 tj. górnicy i robotnicy budowlani (4,37%). Osoby napływające do rejestru z siódmej wielkiej grupy klasyfikacji zawodów reprezentowali prawie wszystkie zawody przy czym najliczniej: - ślusarz 92 osoby, -murarz 70 osób, -elektromonter (elektryk) 53 osoby, szwaczka 60 osób (wyłącznie kobiety).

Przedostatnia wielka grupa zawodowa tj. operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń w strukturze napływu bezrobotnych według zawodów nie stanowili znaczącego odsetka – 4,73% ogółu. Wnikając w szczegóły klasyfikacji zawodów okazuje się, że dominującym zawodem tej grupy są kierowcy samochodu ciężarowego (90 osób), osobowego (79 osób); w pozostałych zawodach liczebność była bardzo mała a w większości zawodów na poziomie jednostkowym.

Osoby napływające do rejestru w I półroczu 2005r. wykonujące prace proste stanowili 17,4% ogółu. W dziewiątej wielkiej grupie klasyfikacji zawodów dominowali robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (9,63%) oraz pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach (7,61%).

2.3. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy

Osoby poprzednio pracujące a będące bezrobotnymi na koniec czerwca 2006r. stanowiły 79,2% ogółu zarejestrowanych. Analiza bezrobotnych według rodzaju ostatniego miejsca pracy wykazała, że dla 2791 osób ostatnim miejscem był pracodawca prowadzący działalność w zakresie handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego. Grupa ta stanowiła 20,08% ogółu osób bezrobotnych.

Natomiast w okresie sześciu miesięcy 2006r. do rejestracji MUP zgłosiło się 1008 osób zwolnionych przez pracodawców z sekcji handel hurtowy i detaliczny, co stanowiło 16,19% ogółu napływu. Dla 3379 osób (24,31% ogółu poprzednio pracujących) nie zidentyfikowano sekcji działalności ostatniego miejsca pracy.

Sekcja przetwórstwa przemysłowego reprezentowana jest przez 2308 osób, które ostatnio świadczyły tam pracę. Odsetek w liczbie ogółem jest znaczący 16,6% ogółu. Mimo iż w okresie I półrocza wiele firm prowadziło roboty budowlane to jednak na koniec czerwca 2006r. nadal w rejestrze pozostawało 1314 osoby (9,45% ogółu) poprzednio zatrudnione w tej sekcji PKD.

Osoby świadczące ostatnią pracę u pracodawców z sekcji usług komunalnych, działalności społecznej i indywidualnej stanowiły 6,12% wszystkich bezrobotnych (800 osób). Podobną wartość odsetka zanotowano w odniesieniu do sekcji obsługi nieruchomości

i usługami związanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej -5,9% ogółu, działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała – 5,7%.

Spośród analizowanych 18 sekcji PKD ostatniego miejsca pracy odsetek z przedziału 5% - 1% na koniec czerwca 2006r. osiągnięty został w sekcji:

- ochrony zdrowia..... 4,97% ogółu bezrobotnych poprzednio pracujących
- edukacja..... 3,17%
- transport, gospodarka magazynowa i łączność..... 3,15%
- hotele i restauracje..... 2,33%
- administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne..... 1,56%
- pośrednictwo finansowe..... 1,27%

Pozostałe sekcje klasyfikacji działalności (5) były ostatnim miejscem zatrudnienia 194 bezrobotnych przy czym odsetek osób w każdej z nich był niewielki i zawierał się w przedziale (1 - 0,01%). Tylko w odniesieniu do jednej sekcji tj. organizacje i zespoły eksterytorialne nie zanotowano osób bezrobotnych poprzednio tam pracujących.

Napływ, w ostatnich sześciu miesiącach, osób do rejestru według sekcji działalności ostatniego miejsca pracy oraz zgłoszonych ofert pracy odzwierciedla sytuację lokalnego rynku.

Analizując te wielkości należy zauważyć, że spośród 6226 osób które wykazały się jakimkolwiek doświadczeniem zawodowym, najwyższy odsetek pochodził z:

- handlu..... 16,19%,
- przetwórstwa przemysłowego..... 14,68%,
- budownictwa..... 6,81%,
- obsługi nieruchomości i usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarcze..... 6,00%,
- działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej..... 4,32%,
- ochrona zdrowia i pomoc społeczna..... 3,54%.

Znaczący odsetek (38%) struktury osób zgłaszających się do rejestracji nie posiadał zidentyfikowanej działalności ostatniego miejsca pracy. W liczbach bezwzględnych było to ponad 2 tysiące osób (2366).

Napływ osób z pozostałych sekcji PKD wahał się w granicach 2,53% - 1,26% w odniesieniu do pięciu sekcji działalności gospodarczej, oraz poniżej 1% dla 4 sekcji.

Struktura napływu osób do rejestru tylko nieznacznie odbiega od struktury według stanu na koniec czerwca 2006r.

3. ANALIZA OFERT PRACY

3.1. Oferty pracy według zawodów

Przez okres pierwszego półrocza 2006r. do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie zgłoszono ogółem 2019 ofert pracy.

Oferty pracy dla osób o wysokich kwalifikacjach (wielka grupa 1 i 2) w analizowanym okresie stanowiły 14,61% ogółu zgłoszonych wolnych miejsc pracy.

Spośród dużych grup klasyfikacji zawartych w wielkich grupach 1 i 2 najwyższy odsetek ofert pracy przypadł pozostałym specjalistom (5,84% ogółu ofert).

W odniesieniu do zawodów i specjalności najwięcej (w liczbach bezwzględnych) ofert pracy było dla:

- ❖ specjalista do spraw marketingu i handlu (sprzedaży)..... 31
- ❖ pielęgniarka..... 30
- ❖ statystyka..... 28.

Z zawodów zawartych w wielkich grupach 1 i 2 w I półroczu 2006r pojawiło się zapotrzebowanie na 63 zawody ale wielkości nie były znaczące (1- 12 ofert pracy).

Oferty pracy dla osób reprezentujących zawody zaliczone do trzeciej wielkiej grupy tj. techników i średniego personelu stanowiły w okresie styczeń – czerwiec 15,45% wszystkich ofert pracy zgłoszonych w tym czasie.

Najczęściej pracodawcy poszukiwali:

- ✓ księgowych (samodzielny)29 ofert pracy,
- ✓ handlowiec..... 22 oferty pracy,
- ✓ przedstawiciel handlowy.....15 ofert pracy,
- ✓ pracownik socjalny..... 25 ofert pracy,
- ✓ pracownik administracyjny.....28 ofert pracy,
- ✓ opiekunka środowiskowa.....44 oferty pracy,

Spośród 157 pozostałych zawodów trzeciej wielkiej grupy oferty pracy wystąpiły tylko w przypadku 49 zawodów i tylko w małych ilościach (z przedziału 1-10).

Czwarta wielka grupa klasyfikacji zawodów zawierająca 51 różnych zawodów i specjalności w strukturze zgłoszonych ofert pracy stanowiła 31,2% ogółu ofert pracy w I półroczu 2006r. Z tej grupy najwięcej wolnych miejsc pracy zgłoszono w zawodzie pracownika biurowego (480). Poszukiwane także były sekretarki (55 miejsc pracy) oraz magazynierzy (38 wolnych miejsc pracy) i kasjerzy handlowi (10 ofert pracy).

Pracownicy usług osobistych i ochrony jako piąta wielka grupa w minionym półroczu posiadali do dyspozycji niewiele ofert pracy - 9,5% ogółu. Najwięcej ofert pracy przypadało dla bezrobotnych posiadających zawód sprzedawcy –124 miejsca pracy oraz w zawodzie kucharza – 23 wolne miejsca pracy. Jednak nadal wielkością niewystarczającą w stosunku do liczby osób bezrobotnych w zawodzie sprzedawcy.

W Lublinie prawie nie występuje zapotrzebowanie na zawody zawarte w szóstej wielkiej grupie to jest: rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy. Zanotowano tylko 3 oferty pracy dla ogrodnika terenów zieleni.

W siódmej wielkiej grupie klasyfikacji zawodów ofert pracy było więcej gdyż odsetek w strukturze ogółem wyniósł 11,1%. Z dużej grupy górników i robotników budowlanych nadal jest widoczne zapotrzebowanie na brukarz (35 ofert pracy), murarz (27 ofert pracy), elektromonter zakładowy (14 ofert pracy), stolarz budowlany (13 ofert pracy), stolarz (11 ofert pracy), cieśli (10 ofert pracy). Oferty pracy w wymienionych zawodach przeznaczone były wyłącznie dla mężczyzn. Oferty pracy w zawodach dostępnych dla kobiet z siódmej wielkiej grupy występowały w znikomych ilościach np. szwaczka 5 oferty pracy.

Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń jako ósma wielka grupa stanowili niewielki 3,3% udział w liczbie ogółem ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2006r. Podobnie jak w poprzedniej grupie oferty były adresowane wyłącznie dla mężczyzn ze względu na specyfikę zawodów. Spośród 116 zawodów do MUP zgłoszono oferty pracy tylko dla 17 zawodów, przy czym głównie w zawodzie kierowcy (28 ofert pracy dla kierowcy samochodu ciężarowego i 12 dla osobowego).

Dla osób bezrobotnych bez kwalifikacji lub o bardzo niskich mogących wykonywać prace proste, w okresie 6 miesięcy 2006r. pozostawało do dyspozycji 3,2% ogółu wszystkich ofert pracy. Zapotrzebowanie wystąpiło głównie w zawodzie:

- robotnika pomocniczego w przemyśle przetwórczym..... 155 miejsc pracy,
- sprzątaczkę..... 23 miejsca pracy,
- dozorca..... 23 miejsca pracy,
- robotnika budowlanego..... 39 miejsc pracy.

Prace proste były dostępne dla kobiet jak i mężczyzn.

3.2. Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach według wskaźnika szansy uzyskania oferty

Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy według wskaźnika szansy uzyskania oferty, obrazuje, iż wśród dużych grup zawodów w najlepszej sytuacji pozostają pracownicy obsługi biurowej – wskaźnik szansy uzyskania oferty wynosi 0,0769. Dla pozostałych 22 grup wskaźnik waha się w przedziale 0,0769 – 0,0049. Jest to prognoza bardzo ogólna ponieważ są tu analizowane zawody według grup wielkich.

3.3. Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach według wskaźnika szansy uzyskania oferty

Szczegółową sytuację dla danego zawodu można uzyskać na podstawie rankingu zawodów zgłoszonych w ofertach według wskaźnika szansy uzyskania oferty. Wskaźnik szansy uzyskania oferty jest to stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, w końcu poprzedniego roku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie w końcu czerwca bieżącego roku. Spośród 315 zawodów, 148 to zawody dla których wskaźnik waha się w przedziale 0,7179-0,0026. Wskaźnik ten oznacza, iż zawody te są w całkiem dobrej sytuacji. Interpretując bardziej szczegółowo ten wskaźnik stwierdzić należy, iż im jest on bliższy zero tym jest to gorsza sytuacja dla danego zawodu.

W najlepszej sytuacji znajdują się osoby posiadające zawód statystyka dla którego wskaźnik szansy uzyskania oferty wynosi 0,7179.

Na drugim miejscu znajdują się higienisci ze wskaźnikiem wynoszącym 0,3333, na trzecim pracownicy bibliotek i informacji naukowej – 0,3148

W mniej korzystnej sytuacji znajdują się zawody dla których wskaźnik szansy uzyskania oferty jest bliski zero, oznacza to, iż lubelski rynek pracy ma coraz mniejsze zapotrzebowanie na dany zawód. Pierwsze trzy zawody, dla których wskaźnik szansy uzyskania oferty jest bliski zero to: -ślusarze i pokrewni (0,0026) -pomocniczy personel medyczny (0,0031), - inspektorzy bezpieczeństwa pracy, kontrolerzy jakości wyrobów i pokrewni (0,033).

Pierwszych 167 pozycji w rankingu zawodów pod względem wielkości wskaźnika szansy uzyskania oferty zajmują zawody, dla których średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie wynosiła zero lub była w znikomej ilości w stosunku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie wskaźnik szansy uzyskania oferty wynosi zero m.in.: -matematycy i pokrewni, -maszyniści i stenografowie, -nauczyciele przedszkoli, -nauczyciele szkół wyższych, -nauczyciele szkół specjalnych, -nauczyciele szkół

podstawowych, -zastępcy dyrektorów generalnych i prezesów, -dekarze, -lekarze, -lekarze dentyści, -telefoniści, -technicy gdzie indziej niesklasyfikowani, -technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni, -technicy technologii chemicznej i pokrewni, -technicy technologii żywności, -ogrodnicy, sadownicy i pokrewni, -ogrodnicy producenci warzyw, kwiatów i pokrewni, -ogrodnicy producenci warzyw, kwiatów i pokrewni, -choreografowie i tancerze baletowi, -biotechnolodzy, -bibliotekoznawcy i specjaliści informacji naukowej, -fizycy i astronomowie, -kierownicy działów informatyki, -kierownicy działów badawczo-rozwojowych, -kierownicy działów osobowych i pokrewnych, -kierownicy pociągów, konduktorzy i rewizorzy, -kierownicy działów zaopatrzenia i dystrybucji, -kierownicy małych przedsiębiorstw w budownictwie, -kierownicy działów reklamy, promocji i pokrewnych, -kierownicy małych przedsiębiorstw obsługi biznesu, -kierownicy działów finansowych i administracyjnych.

3.4. Oferty pracy według PKD

W okresie styczeń - czerwiec 2006r. pracodawcy reprezentujący 18 różnych sekcji PKD zgłosili do MUP w Lublinie 2019 ofert pracy. Wolne miejsca pracy zgłaszane były przez pracodawców głównie z czterech sekcji PKD:

- ✓ administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne..... 18,67%
- ✓ handel..... 18,07%
- ✓ działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała..... 16,93%
- ✓ ochrona zdrowia i pomoc społeczna..... 14,36%
- ✓ przetwórstwo przemysłowe..... 10,25%

Oferty pracy pochodzące z powyższych sekcji klasyfikacji działalności stanowiły 78,28% ogółu wszystkich ofert pracy. Zdecydowanie niewielkie ilości (od 141 do 10 miejsc) ofert pracy zgłoszono z ośmiu sekcji klasyfikacji działalności. Należą do nich: pośrednictwo finansowe, -budownictwo, -edukacja, -wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, -organizacje i zespoły eksterytorialne, -hotele i restauracje, -transport z gospodarką magazynową i łącznością, -obsługa nieruchomości.

Nie zgłoszono ofert pracy z sekcji PKD:

- ❖ rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo,
- ❖ rybactwo,
- ❖ górnictwo
- ❖ gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników,

Spośród 2019 ofert pracy zgłoszonych w I półroczu b. r. na koniec czerwca w ewidencji pozostawało 317 wolnych miejsc pracy tj. 15,7% ogółu. W przypadku pięciu źródeł pochodzenia tj. sekcji klasyfikacji działalności oferty pracy jakie były w dyspozycji MUP na koniec czerwca stanowiły 96,5% ogółu. Wolne w końcu czerwca b.r. miejsca pracy były głównie w:

- ✓ przetwórstwie przemysłowym..... 168 miejsc,
- ✓ działalności usług komunalnych..... 72 miejsca,
- ✓ handlu..... 44 miejsca,
- ✓ budownictwie..... 12 miejsc,
- ✓ ochronie zdrowia i pomocy społecznej..... 10 miejsc,

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

4.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe

Analizując zawody deficytowe i nadwyżkowe należy zwrócić uwagę na zawody, w których średnia miesięczna liczba bezrobotnych zarejestrowanych w I półroczu 2006r. wynosi zero. Wskazuje na to fakt braku możliwości obliczenia wskaźnika. Potwierdza to także sytuację zdecydowanego deficytu w tym zawodzie – brak możliwości zrealizowania ofert pracy. Grupę tą tworzy 33 zawody: -statystyk, -inżynier telekomunikacji, -inżynier mechanik, -fizyk medyczny, -pozostałe pielęgniarki specjalistki, -położna specjalista pielęgniarstwa rodzinnego, - specjalista do spraw ubezpieczeń społecznych, -audytor, -specjalista do spraw public relations, -adwokat, -radca prawny, -muzealnik, -pozostali specjaliści do spraw społecznych, -redaktor programowy, -instruktor higieny, -operator systemów sterylizacji artykułów sanitarnych, sprzętu i aparatów medycznych, -instruktor terapii uzależnień, -pośrednik pracy, -sekretarz asystent, - inspektor kontroli handlu i usług, -instruktor dyscypliny sportu, -pozostali magazynierzy i pokrewni, -pracownik kancelaryjny, -parkieciarz, -pozostali monterzy sieci i urządzeń telekomunikacyjnych, -optyk mechaniczny, -szlifierz materiałów drewnianych, -cholewkarz, -obuwnik miarowy, -wytapiacz metali nieżelaznych, -operator suwnic, -pozostali maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni, -sortowacz surowców wtórnych.

Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawiera się w określonych przedziałach; gdy dany wskaźnik jest **mniejszy od 0,9** to oznacza, iż dane zawody są **nadwyżkowe**.

Należy do nich 60 zawodów z grup o wysokich kwalifikacjach, m.in.: -dyrektor wykonawczy, -prezes, -kierownik działu marketingu i sprzedaży, -chemik, -inżynier systemów komputerowych, - programista, -administrator sieci informatycznej, -specjalista zastosowań informatyki, - pozostali informatycy gdzie indziej niesklasyfikowani, -architekt, -inżynier budownictwa-budownictwo ogólne, -inżynier inżynierii środowiska-instalacje sanitarne, - inżynier inżynierii środowiska-oczyszczanie miast i gospodarka odpadami, -inżynier inżynierii środowiska-systemy wodociągowe i kanalizacyjne, -pozostali inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska, inżynier elektryk, inżynier mechanik-maszyny i urządzenia przemysłowe, specjalista bezpieczeństwa i higieny pracy, -biolog, -ekolog, - inżynier ogrodnictwa, -inżynier rolnictwa, -inżynier zootechniki, -specjalista ochrony środowiska, -pozostali inżynierowie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni, - inżynier technologii żywności, -lekarz weterynarii, -położna, -nauczyciel języka obcego, -nauczyciel wychowania fizycznego, -ekonomista, -specjalista bankowości, -doradca zawodowy, -przedstawiciel medyczny, specjalista do spraw marketingu i handlu, -specjalista do spraw reklamy, -pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani, - asystent prawny, -prawnik legislator, -pozostali prawnicy gdzie indziej niesklasyfikowani, -pedagog, -socjolog, -politolog, -filolog-filologia obcojęzyczna, -psycholog, dziennikarz, -redaktor wydawniczy, -specjalista administracji publicznej,

Z trzeciej grupy 38 zawodów jest w nadwyżce, m. in.: -laborant chemiczny, -technik analityk, - technik budownictwa, -technik urządzeń sanitarnych, -technik elektryk, -technik elektronik, -technik telekomunikacji, -technik mechaniczny, -grafik komputerowy, -technik informatyk, - operator sprzętu komputerowego, -fotograf, -technik analityki medycznej, -technik ogrodnik, -dietetyk, -technik dentystryczny, -technik fizjoterapii, -terapeuta zajęciowy, -technik farmaceutyczny, -technik elektroradiolog, -ratownik medyczny, -asystent

ekonomiczny, -pracownik administracyjny, -florysta, -plastyk, -pracownik socjalny, -księgowy, -opiekun w domu pomocy społecznej.

Czwarta grupa zawiera 6 zawodów nadwyżkowych, m. in.: -asystent rachunkowości, -magazynier, -pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani, -kasjer handlowy, -pracownik do spraw osobowych.

Piąta grupa posiada 10 zawodów nadwyżkowy, m.in.: -kucharz, - kucharz małej gastronomi, - bufetowy, -kelner, -pomoc dentystyczna, - pracownik deratyzacji, dezynfekcji i dezynsekcji, -fryzjer, -kosmetyczka, -pracownik ochrony mienia i osób, -sprzedawca.

W szóstej grupie są tylko 2 zawody nadwyżkowe jest to: -sprzedawca, -ogrodnik terenów zieleni.

Grupa siódma posiadała na koniec czerwca b. r. 29 zawodów nadwyżkowych, m. in.: -murarz, -betoniarz, cieśla, -stolarz budowlany, -tynkarz, -monter/składacz okien, -szklarz budowlany, -monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych, -monter sieci wodnych i kanalizacyjnych, -malarz budowlany, -lakiernik samochodowy, - formierz odlewnik, -spawacz ręczny gazowy, spawacz ręczny łukiem elektrycznym, -ślusarz, -szlifierz metali, -mechanik samochodów ciężarowych, -mechanik samochodów osobowych, -elektromechanik pojazdów samochodowych, -elektromonter zakładowy, -elektromonter instalacji elektrycznych, -monter elektronik-układy elektroniczne automatyki przemysłowej, -monter instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych, -cukiernik, -piekarz, -stolarz, -stolarz meblowy, -szwaczka.

Z ósmej grupy do zawodów nadwyżkowych należało tylko 9 w tym, m.in.: -maszynista chłodzi, -pilarz kamienia, - wulkanizator, -maszynista maszyn fleksograficznych, -maszynista maszyn offsetowych, -pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani, -kierowca samochodu osobowego, -kierowca autobusu, -kierowca samochodu ciężarowego, -kierowca operator wózków jezdniowych.

Z przedostatniej, dziewiątej grupy w nadwyżce pozostawało 13 zawodów, m. in.: -pokojowa (w hotelu), -pomoc kuchenna, - sprzątaczką, -prasowaczką, -gospodarz domu, -robotnik gospodarczy, -dozorca, -portier, -robotnik budowlany, -pakowacz, -robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, -ładowacz, - robotnik magazynowy.

Jak wynika z analizy zawody nadwyżkowe z wartością wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu równym 0,00 są to zawody w zdecydowanie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy. Oferty pracy, jakie pojawiły się dla niektórych zawodów były w tak znikomej ilości, w stosunku do średnio miesięcznej liczby zarejestrowanych w danym zawodzie, że bezrobocie pozostawało nadal na niezmiennym poziomie.

Grupę tę tworzy 273 zawody z grup zawodów o najwyższych kwalifikacjach, 38 zawodów z wielkiej grupy czwartej, 35 zawodów z wielkiej grupy piątej, następnie 16 zawodów z wielkiej grupy szóstej, 153 zawody z wielkiej grupy siódmej, 101 zawodów z wielkiej grupy ósmej, z przedostatniej grupy dziewiątej – 51 i z ostatniej 3.

Na zawody z powyższych grup należy zwrócić uwagę dlatego, że średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej w I półroczu 2006r. jest szczególnie wysoka, co oznacza, że osoby w tym zawodzie nie mają szansy na pracę zgodną z posiadanymi kwalifikacjami. Należą do nich m.in.: -kierownik małego przedsiębiorstwa w handlu hurtowym i detalicznym, -kierownik małego przedsiębiorstwa w gdzie indziej niesklasyfikowany -geograf, -matematyk – nauczyciel historii, -nauczyciel muzyki, -nauczyciel plastyki, -nauczyciel nauczania początkowego, -nauczyciel przedszkola, -pedagog szkolny, -wykładowca na kursach, -specjalista do spraw rachunkowości, -kulturoznawca, -filozof, -historyk, -filolog-filologia polska, -psycholog, -pozostali specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani, -technik geodeta, -technik technologii, -inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy, -kontroler jakości wyrobów-artykuły spożywcze, -technik technologii żywności-

cukrownictwo, -technik technologii żywności-produkcja cukiernicza, -pozostali technicy technologii żywności, -technik żywienia i gospodarstwa domowego, -administrator obsługi turystycznej, -telemarketer, -pozostali pracownicy do spraw finansowo-statystycznych, -listonosz, -kasjer w przedsiębiorstwie, -asystent usług telekomunikacyjnych, -recepjonista, -telefonistka, -sanitariusz szpitalny, -opiekunka domowa, -hostessa, -pozostali rolnicy produkcji roślinnej, -konserwator budynków, -dekarz, -monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody, -blacharz samochodowy, -mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, -pozostali mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń, -pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni, -krawiec, -grabarz skór bez włosa, -kaletnik, -obuwnik przemysłowy, -konfeksjoner wyrobów gumowych, -salowa, -czyściciel pojazdów, -operator myjni, -woźny, -robotnik placowy, -pozostali robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni, -kopacz, -robotnik drogowy, -konserwator części, -robotnik na rampie, -wagowy.

W I półroczu 2006r. wystąpiły także zawody o wartości wskaźnika **większej od 1,1**. Oznacza to, że dane zawody są **deficytowe**, należy do nich: -inżynier mechanik-środk transportu, -pozostali inżynierowie mechanicy, -fizjoterapeuta, -pielęgniarka, -specjalista do spraw rozwoju zawodowego, -pośrednik w obrocie nieruchomościami, -archiwista, -pozostali technicy mechanicy, -asystentka stomatologiczna, -pozostali pośrednicy handlowi, -opiekunka środowiskowa, -dekorator wnętrz, -bibliotekarz, -sekretarka, -operator wprowadzania danych, -pracownik biurowy, -opiekunka dziecięca, -brukarz, -glazurnik, -posadzkarz, -operator koparek i zwałowarek, -pozostali operatorzy maszyn i urządzeń przetwórstwa zbożowego i pokrewni.

Powyższa analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w ujęciu grup elementarnych jest najlepszym obrazem do śledzenia danego zawodu na lokalnym rynku pracy, określa bowiem średnio miesięczne wskaźniki oraz relację pomiędzy nimi.

4.2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Analizując tabelę rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pod względem wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu stwierdzić należy, że wśród dużych grup zawodów przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze należą do zawodów deficytowych (brak możliwości obliczenia wskaźnika z uwagi na brak bezrobotnych w tych zawodach). Spośród pozostałych 30 dużych grup w najlepszej sytuacji podobnie jak przed rokiem pozostają pracownicy obsługi biurowej – wskaźnik intensywności nadwyżki wynosi 1,0435 zawiera się w przedziale 0,9-1,1 dla której przyjmuje się występowanie równowagi na rynku pracy. Dla 22 dużych grup zrównoważenie nie jest możliwe gdyż wartość wskaźnika waha się w przedziale 0,3912 – 0,0707 i tak w dużej nadwyżce są niektóre zawody wymagające wyższego wykształcenia np. operatorzy i monterzy maszyn (0,0707).

Dla siedmiu pozycji w rankingu zawodów pod względem wielkości wskaźnika intensywności deficytu zajmują zawody dla których średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie wynosiła zero lub była w znikomej ilości w stosunku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie, że współczynnik intensywności nadwyżki osiągnął wartość zero. Należą do nich zawody z dużych grup:

- leśnicy i rybacy
- kierownicy małych przedsiębiorstw
- siły zbrojne.
- rolnicy
- rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby

- robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni
- przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze

4.3. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Analizując tabelę rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pod względem wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu stwierdzić należy, że spośród 315 zawodów, dla zawodów z 4 grup elementarnych brak jest możliwości obliczenia wskaźnika z uwagi na brak bezrobotnych w tych zawodach, są to: -adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy, -higienisci, -pracownicy do spraw zatrudnienia i pośrednictwa pracy, -urzędnicy do spraw podatków, ceł i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani, -statystycy.

Spośród pozostałych zawodów w tabeli rankingu tylko 16 należy **do deficytowych** i są to:

- opiekunki dziecięce,
- maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni,
- pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej,
- operatorzy maszyn górniczych i pokrewni,
- pośrednicy handlowi,
- pielęgniarki,
- sekretarki,
- operatorzy wprowadzania danych,
- posadzkarze i pokrewni,
- pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani,
- specjaliści do spraw rynku nieruchomości,
- operatorzy maszyn i urządzeń przetwórstwa zbożowego i pokrewni,
- robotnicy budowy dróg i pokrewni,
- archiwiści i muzealnicy,
- ładowacze nieczystości,
- pracownicy bibliotek i informacji naukowej.

Zawody zrównoważone, czyli takich, które wykazują równowagę na rynku pracy Lublina są tylko trzy i należą do nich: biochemicy, biolodzy i pokrewni, -kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w gospodarce magazynowej, transporcie i łączności, -maszyniści kolejowi i metra, -operatorzy maszyn i urządzeń metalurgicznych, -ustawiacze-operatorzy maszyn do obróbki drewna i pokrewni, -jubilerzy, złotnicy i pokrewni.

Na koniec czerwca 2006r. rynek pracy Lublina charakteryzował się przewagą zawodów nadwyżkowych w liczbie 288. Jak wskazuje ranking dla 120 zawodów wskaźnik intensywności wykazywał poziom bliski 0,9, co należy interpretować jako całkiem dobrą sytuację tego zawodu. Należą do nich: -pośrednicy ubezpieczeniowi (0,9091), -animatory kultury (0,8333), -operatorzy aparatury medycznej (0,7500), -specjalista ochrony zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani (0,7143), -kasjerzy bankowi i pokrewni (0,7000), -cieśle, stolarze budowlani i pokrewni (0,6970), -specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi (0,6667), -inżynierowie elektronicy i telekomunikacji (0,6667), -pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni (0,6596), -inżynierowie mechanicy (0,5652), -księgowi (0,5472).

Natomiast w gorszej sytuacji były zawody, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki był bliski 0, m.in.: -technicy informatycy (0,0244), -filolodzy i tłumacze (0,0250), -ekonomiści (0,0317), -pracunki ręczne i prasowacze (0,0323), -specjaliści administracji

publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani (0,0330), -praczki ręczne i prasowacze (0,0323), -ekonomiści (0,0317), -filolodzy i tłumacze (0,0250), -technicy informatycy (0,0244).

Ostatnich 141 zawodów wymienionych w rankingu zawodów pod względem wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów to zawody, dla których średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie wynosiła zero lub była w niewielkiej ilości w stosunku do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie, tak, że współczynnik intensywności nadwyżki osiągnął wartość zero.

4.5. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie

Osoby bezrobotne pozostające w rejestrze ponad 12 miesięcy w ostatnich dwóch latach stanowiły prawie 64% ogółu bezrobotnych na koniec czerwca 2006r. W tej sytuacji ważne jest posiadanie wiedzy dotyczącej kwalifikacji zawodowych osób długotrwałe bezrobotnych. Dokonana analiza bazy pozwoliła ustalić ranking zawodów (według dużych grup) generujących długotrwałe bezrobocie. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia waha się w granicach 0,6000-0,1818. Na pierwszym miejscu zawodem nadwyżkowym jest duża grupa 3-3 tj. nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy gdzie wartość wskaźnika dla tego zawodu osiągnęła poziom 0,6000. W dalszej kolejności występują duże grupy zawodów charakteryzującą się wysokim wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia ponad 0,5000:

- ✓ pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach,
- ✓ górniczy i robotnicy budowlani,
- ✓ robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie,
- ✓ pracownicy obsługi biurowej,
- ✓ kierowcy i operatorzy pojazdów,
- ✓ robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni,
- ✓ kierownicy małych przedsiębiorstw,
- ✓ modelki, sprzedawcy i demonstratorzy,
- ✓ operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych

Od pozycji jedenastej rankingu zawodów generujących bezrobocie według dużych grup klasyfikacji pojawiają się pozycje o wskaźniku od 0,4990 do 0,2368 na pozycji 24. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia poniżej 0,2000 zanotowano tylko w odniesieniu do trzech dużych grup zawodów:

- ✓ specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia,
- ✓ pozostali specjaliści,
- ✓ robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni

Fakt ułożenia się takiej a nie innej kolejności dużych grup rankingu zawodów generujących długotrwałe bezrobocie nie przesądza jeszcze o realnej sytuacji danego zawodu na lokalnym rynku pracy. Tylko informacje szczegółowe według grup elementarnych mogą przekazać pełny obraz.

4.6. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie

Osoby długotrwałe bezrobotne występują w 315 zawodach. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia równy 1,0000 oznacza, że wszystkie osoby w tym zawodzie to osoby długotrwałe bezrobotne. W I półroczu b. r. było tych zawodów 26, m.in.: - zastępcy dyrektorów generalnych i prezesów, - dealerzy i maklerzy aktywów finansowych i pokrewni, - higieniści, -kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w budownictwie, piloci statków powietrznych i pokrewni, - inżynierowie chemicy, - pracownicy archiwów, -praktykujący niekonwencjonalne metody terapii, -pracownicy parafialni i świeccy krzewiciele wiary, -pracownicy do spraw zatrudnienia i pośrednictwa pracy, -statystycy, -ładowacze nieczystości, -odlewacze i galwanizerzy poligraficzni, -plecionkarze, szczotkarze i pokrewni, - formowacze wyrobów ceramicznych i pokrewni, - monterzy wyrobów złożonych, monterzy wyrobów tekstylnych, z tektury i pokrewnych materiałów, -monterzy instrumentów muzycznych, -robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni, -operatorzy urządzeń do obróbki drewna, -operatorzy urządzeń do produkcji papieru, -operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z drewna, -operatorzy maszyn i urządzeń do przetwórstwa owoców, warzyw, nasion oleistych i pokrewni, -operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów piekarniczych i cukierniczych oraz koncentratów spożywczych, -operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani, - przygotowawcze włókna i przędzarze,

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia niższy od 1,0000, a wyższy od 0,5000 oznacza, iż osoby o zawodach z tego przedziału wskaźnika należy zaliczyć do zagrożonych długotrwałym bezrobociem. Zawodów posiadających wskaźnik z przedziału od 0,5000 do 1,0000 na koniec czerwca 2006r. było 101.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia równy 0,5000 oznacza, iż liczba zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, jest o połowę niższa od liczby ogółem zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie. Zawodów takich było 25 są to m.in.: -kasjerzy bankowi i pokrewni, -technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni, -technicy technologii chemicznej i pokrewni, - choreografowie i tancerze baletowi, -kierownicy działów zaopatrzenia i dystrybucji, - kierownicy małych przedsiębiorstw w budownictwie, -kierownicy małych przedsiębiorstw obsługi biznesu, -kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w przedsiębiorstwach obsługi biznesu, -kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w gastronomii, hotelarstwie i turystyce, - inżynierowie górniczy, metalurdcy i pokrewni, -kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy, - kontrolerzy i inspektorzy administracji publicznej, - modelki, modele, i pokrewni, -monterzy sieci komunalnych, położne, -operatorzy urządzeń nadawczych i telekomunikacyjnych, - specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi, -maszyniści maszyn drukujących, - formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła, - monterzy konstrukcji linowych, -robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich, - robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe, -operatorzy pojazdów wolnobieżnych rolniczych i leśnych, - operatorzy maszyn i urządzeń przetwórstwa zbożowego i pokrewni, -operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych i pokrewni

Wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia o wartości poniżej 0,5000 charakteryzowało się 111 zawodów. Ostatnie dziewięć miejsc pozycji rankingu zawodów generujących długotrwałe bezrobocie zajmują zawody o wskaźniku poniżej 0,1000. Należą do nich m. in.: -psycholodzy i pokrewni, -technicy gdzie indziej niesklasyfikowani, - kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej gdzie indziej

nieklasyfikowani, -prawnicy gdzie indziej nieklasyfikowani, -dietetycy i żywieniowcy, -specjaliści do spraw społecznych, -technicy informatycy.

5. WNIOSKI

Przeprowadzony monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych według metodologii zawartej w *Zaleceniach* pozwolił dostrzec pewne tendencje jakie wystąpiły w obszarze rynku pracy Lublina. A mianowicie:

- ✓ rynek pracy Lublina jest wysoce nadwyżkowy, co wynika z analizy bezrobocia i ofert pracy,
- ✓ szczegółowe rankingi zawodów nadwyżkowych i deficytowych pokazują, że wyższe wykształcenie nie zawsze daje gwarancję zatrudnienia,
- ✓ znaczna część bezrobotnych to osoby bez kwalifikacji (bez zawodu) lub posiadający je na poziomie średnim lub zasadniczym,
- ✓ potwierdziła się opinia, że w Lublinie dominuje handel oraz działalność usługowa,

Lublin, sierpień 2006r.